

Υλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:

- Όλη η εισαγωγή
- Κείμενα: 42-50
- Όλη η γραμματική
- Όλα τα συντακτικά φαινόμενα

4ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (*)

ΛΑΤΙΝΙΚΑ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? **Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit ? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique» ? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur ; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.**

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Iulia, Augusti filia, mature habere coeperat canos, quos legere secrete solebat. Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν τα τονισμένα (bold) αποσπάσματα των κειμένων Α και Β.

Μονάδες 20

B1.α Να γράψετε δίπλα από κάθε αριθμό τής στήλης Α το κατάλληλο γράμμα τής στήλης Β.

	A		B
1	Έννιος	α	Για τη γεωργία
2	Κάτωνας	β	Χρονικά
3	Λουκρήτιος	γ	Απέδωσε στα λατινικά την Οδύσσεια
4	Βιτρούβιος	δ	Για τη φύση των πραγμάτων
5	Λίβιος Ανδρόνικος	ε	Για την αρχιτεκτονική

Μονάδες 5

B1.β Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (**Σ**) ή Λανθασμένες (**Λ**):

1. Η μετακλασική εποχή χρονολογείται από το 14 μ.Χ έως τα μέσα του 6^{ου} αιώνα μ. Χ..
2. Οι Ρωμαίοι κωμωδιογράφοι επηρεάστηκαν κυρίως από τον Μένανδρο.
3. Το αρχαιότερο πεζό λατινικό έργο που σώζεται ανήκει στον Κάτωνα.
4. Οι νεωτερικοί δημιουργούν ποιήματα με θέματα κυρίως τα ηρωικά κατορθώματα και τον πόλεμο.
5. Ο Οράτιος επιδίδεται στο έργο της ποιητικής επιστολής.

Μονάδες 5

B2. Να βρείτε μια λέξη των λατινικών κειμένων με την οποία να συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις:

διαβάτης, οίστρος, σύζυγος, νεόδητος, πάθηση, παραμονή, τρακτέρ, μέντορας, παρουσία, άβουλος.

Μονάδες 10

Γ1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις/συνεκφορές:

minaci animo: τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό με το επίθετο στο συγκριτικό αριθμό

penates mei: τη δοτική πληθυντικού με την αντωνυμία στο β' πρόσωπο για πολλούς κτήτορες

coniux: την αιτιατική ενικού και την ονομαστική πληθυντικού

immatura mors: την αφαιρετική ενικού

longa servitus: την αιτιατική πληθυντικού

aliis sermonibus: τη γενική ενικού

nihil: τη γενική ενικού και πληθυντικού στο γένος που βρίσκεται

istae: τη δοτική ενικού και την αιτιατική πληθυντικού στο γένος που βρίσκεται

eo consilio: την αφαιρετική πληθυντικού

ornatrices: την κλητική ενικού και τη γενική πληθυντικού

mendacium: τη γενική ενικού και την αιτιατική πληθυντικού

Μονάδες 11

Γ1.β. primum, diu: να γραφούν οι άλλοι βαθμοί των επιρρημάτων.

Μονάδες 4

Γ2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

genuit: τη μετοχή ενεστώτα στην ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους και το απαρέμφατο παρακειμένου στην ίδια φωνή

aluit: το β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή και το γ' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού στην άλλη φωνή

perveneras: το α' ενικό υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή και το β' ενικό οριστικής παρατατικού στην άλλη φωνή

peperissem: τη μετοχή μέλλοντα στη γενική ενικού θηλυκού γένους και την αφαιρετική του σουπίνο

pergis: το β' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ενεργητική περιφραστική συζυγία και το γ' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου στην παθητική περιφραστική συζυγία

manet: το α' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή και το γ' ενικό προστακτικής μέλλοντα στην άλλη φωνή

voluit: το γ' ενικό οριστικής ενεστώτα και το α' ενικό υποτακτικής παρατατικού

faceret: τον ίδιο τύπο στην άλλη φωνή και το γερουνδιακό στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους

extraxit: το απαρέμφατο μέλλοντα παθητικής φωνής και τη γενική του γερουνδίου

induxit: το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα και στις δύο φωνές

nolis: το β' ενικό οριστικής παρακειμένου και το α' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού

Γ2.β. solebat: να γραφούν τα απαρέμφατα όλων των χρόνων (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 4

Δ1.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω (υπογραμμισμένους στα κείμενα) όρους:

ad hostem, tibi (το πρώτο στο α' κείμενο), **pati, audita, sermonibus, calvam**

Μονάδες 6

Δ1β. ego nisi reperissem, Roma non oppugnaretur: Να δηλωθεί υπόθεση δυνατή/ πιθανή για το παρόν και το μέλλον.

Μονάδες 2

Δ2α. ingredientī: να αναλυθεί η μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους .

Μονάδες 4

Δ2β. si pergis: να συμπτυχθεί η δευτερεύουσα πρόταση σε μετοχή.

Μονάδες 2

Δ3α. « ego, pater, cana esse malo»: Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το «Iulia respondit»

Μονάδες 4

Δ3β. «Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit?» : Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το «Mater rogavit».

Μονάδες 5

Δ4. «ne istae te calvam faciant» : να αναγνωριστεί πλήρως συντακτικά η παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτική λειτουργία).

Μονάδες 5

Δ5. «Num ad hostem veni?» : να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές, ώστε:

α) να μη γνωρίζουμε την απάντηση που περιμένουμε

β) να περιμένουμε καταφατική απάντηση

Μονάδες 2

Bona fortuna!!!

(*) Το παρόν κριτήριο εξέτασης συντάχθηκε από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Λατινικών του Φροντιστηρίου **αξία** και αποτελεί πνευματική τους ιδιοκτησία. Η χρήση τους εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις.